Trivizier

Een verstoorde werkrelatie?

Incrementeel bouwen op Maaldrift

VBM Belasting-service helpt!

Goed werkgeverschap is noodzaak!

jaargang 80 ■ nummer 11 ■ november 2026

VBM vakbond voor burger en militair defensiepersoneel - BBTV VAKBOND VOOR JONGE BEROEPSMILITAIREN

IN DEZE TRIVIZIER

5 Debies visie
6 Vacature
9 Advertentie
11 Quiz
12 Juridisch
13 Juridisch assistent
14 Korte berichten
15 Column
22 Overleg CLAS
23 Overleg CLRS
26 Verstoorde werkrelatie?
28 Memo
29 Familieberichten
30 Verenigingsnieuws
31 Puzzel
32 Wat doet uw bond?

Verschijnt 9 maal per jaar.
ISSN 0925–6237.
Te controleren minimale oplage: 24.500 (print) + 1.100 (digitaal) exemplaren

REDACTIE
Peter Visser en Daphne de Vos
@: redactie@mijnvbm.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Jacques van Hulsen, Flip Lodesteyn, Ronald van Riel, Haico Wissink en Erik Westermeijer

VORMGEVING
Samira Ay

DRUK
Senefelder Misset, Doetinchem

ABONNEMENTEN
Abonnementen voor niet-leden van de VBM kosten € 9,65 per kwartaal (bij vooruitbetaling).

VERANTWOORDELIJKHEID
Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud en gevolgen van redactionele artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor om niet-redactionele artikelen in te korten of te weigeren. Aan de inhoud van de Trivizier kunnen geen rechten worden ontleend. Overname van artikelen alleen na verkregen toestemming van de redactie en met bronvermelding.

LIDMAATSCHAP
Leden van de VBM kunnen op elk gewenst moment hun lidmaatschap opzeggen. Bij een opzegging voor 1 december van een jaar eindigt het lidmaatschap op 31 december van dat jaar. Opzeggingen die in de maand december worden ontvangen worden pas op 31 december van het daaropvolgend jaar geëffectueerd.

SITEVIZIER
Dit is de online nieuwsbrief van de VBM.
Meldt u aan via onze website:
www.vbm.info

BEZOEKADRESSEN
VBM DEN HAAG
Ametisthorst 20
2592 HN Den Haag

VBM DEN HELDER
Havengebouw
Het Nieuwe Diep 33
1781 AD Den Helder

POSTADRES
Postbus 93037
2509 AA Den Haag

TELEFOON
070 3155111
of MDTN (sterretje dan nummer)
*06 54 66 61 56

Petitie Afghaanse evacués

Samen met Vluchtelingenwerk en de AFMP vraagt de VBM aandacht voor lokaal personeel dat ons bijstond in Afghanistan.

| Lees verder op pagina 4

Regeling militaire inzet

Op 1 oktober is de RMI ingegaan. Bijna alle nieuwe militaire inzetten vallen onder de vergoedingen van de RMI.

| Lees verder op pagina 7

Werkbeleving

8% van de defensiemedewerkers (zowel burger als militair) heeft in het afgelopen jaar gesolliciteerd buiten Defensie.

| Lees verder op pagina 8

Motivatie voor de MC

Het is tegenwoordig een moeizaam proces: het motiveren van collega's om zich in te zetten voor de medezeggenschap.

| Lees verder op pagina 10

VBM Belastingservice helpt!

(Bijna) niemand ontkomt eraan: de blauwe envelop. Als lid van de VBM kun je gebruikmaken van de Belastingservice.

| Lees verder op pagina 16

Transformatie Maaldrift

Er staat veel te gebeuren op defensielocatie Maaldrift en verandering zorgt wel eens voor weerstand.

| Lees verder op pagina 18

Word belastinginvuller!

Heb jij gevoel voor cijfers en interesse in fiscale zaken en vind je het leuk om anderen te helpen?

| Lees verder op pagina 21

Goed werkgeverschap noodzaak

"Het verbaast ons al jaren dat de functie van HDP ondergeschikt is aan de Directeur Generaal Beleid" aldus Jean Debie.

| Lees verder op pagina 24

Ik ben Jason Kroese en sinds een jaar ben ik actief binnen het bestuur van de afdeling Amersfoort.

Waarom ben je actief geworden als bestuurslid?

In mijn eerste functie zat ik in de medezeggenschapscommissie. Daar zag ik hoe Defensie zich als werkgever opstelde tegenover het personeel. Ik vind het belangrijk dat de belangen van militairen, die niet mogen staken, en die van burgermedewerkers goed behartigd worden.

Wat is je achtergrond bij Defensie?

Ik ben CIS-officier (Communication and Information Systems) met ICT-kennis en ervaring in het cyberdomein. Op dit moment werk ik voor de luchtmacht.

Is er genoeg personeel in het CIS-vakgebied?

Nee, en er komt steeds meer werk bij. We zoeken mensen met een technische achtergrond die durven te kijken naar wat wél kan. Het maakt niet uit hoe je bent gekomen waar je nu bent. Het gaat erom dat je je inzet voor de bescherming van onze samenleving.

Wat is voor jou een terugkerende frustratie?

Traagheid van (reorganisatie)processen waardoor personeel lang in onzekerheid zit, maar ook mijn eigen ongeduld. Ik heb bewondering voor mensen die in deze tijd kunnen vertragen; dat wil ik zelf beter leren.

Wat zijn je hobby's?

De natuur in: hiken en bivakkeren in de bergen, fietsen, hardlopen en … muziek maken met de ukelele!

WEBSITE
WWW.VBM.INFO
Hier vindt u veel informatie

E-MAILADRESSEN
ALGEMEEN
VBM@MIJNVBM.NL

BELASTINGSERVICE
BELASTINGSERVICE@MIJNVBM.NL

HELPDESK
IBB@MIJNVBM.NL

LEDENADMINISTRATIE/ ADRESWIJZIGINGEN
LEDENADMINISTRATIE@MIJNVBM.NL

REDACTIE
REDACTIE@MIJNVBM.NL

SOCIALE MEDIA
X.COM/MIJNVBM
WWW.FACEBOOK.COM/MIJNVBM
WWW.LINKEDIN.COM/COMPANY/MIJNVBM
WWW.VBM.INFO

VBM
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel

Aangesloten bij het Ambtenarencentrum (AC)

Petitie voor Afghaanse evacués aangeboden

Op dinsdagmiddag 13 oktober is in de Tweede Kamer een petitie aangeboden, bestaande uit 50 brieven van Afghaanse evacués, gesteund door Vluchtelingenwerk Nederland, de VBM en de AFMP. De verblijfsvergunningen voor 5 jaar die de tolken en andere evacués in 2021 kregen, lopen dit jaar af. Door nieuw asielbeleid kunnen zij geen permanente verblijfsvergunning meer aanvragen. Afghanen die in hun thuisland voor Nederland hebben gewerkt, maken zich hierover grote zorgen.

Vijf jaar geleden greep de Taliban de macht in Afghanistan. Afghanen die voor Nederland werkten, en hun gezinnen, kwamen acuut in levensgevaar. Nederland evacueerde 4.600 Afghanen. Door veranderd asielbeleid raakt hun permanente vergunning en de Nederlandse nationaliteit uit zicht.

Samen met Vluchtelingenwerk Nederland en de vakbonden VBM en AFMP vragen zij nu aandacht voor hun situatie. Zij willen dat na 5 jaar tijdelijk verblijf een permanente vergunning en naturalisatie mogelijk wordt en vragen ook voor de toekomst bescherming tegen de Taliban.

Zo vertelt een vader: “In maart van dit jaar vroeg ik mijn permanente verblijfsvergunning aan, omdat ik al mijn inburgeringstrajecten met succes had voltooid. Maar nu, na vijf jaar, heeft de IND mij een brief gestuurd met de mededeling dat de wet is veranderd en dat de verblijfsvergunning elk jaar opnieuw moet worden verlengd in plaats van dat er permanent uitzicht is. Dit brengt diepe angst en hopeloosheid bij mij en mijn gezin teweeg. De gedachte dat we elk jaar opnieuw in de onzekerheid verkeren of we teruggestuurd worden naar de hel, is werkelijk ondraaglijk. Deze angst en onzekerheid verwoesten onze levensdoelen en de toekomst waar we zo hard voor hebben gevochten voor onze kinderen.”

Minister Van den Brink (Asiel en Migratie) heeft aangegeven dat betrokkenen een EU-vergunning langdurig ingezetene kunnen krijgen waarmee naturalisatie wel mogelijk is. Dit is echter niet voor alle evacués haalbaar vanwege een inkomenseis en de eis voor een vast contract.

Op onze website www.vbm.info leest u meer over lokaal personeel tijdens internationale missies.

STIJGENDE BEZORGKOSTEN TRIVIZIER

Wanneer u weleens post verstuurt, zult u het gemerkt hebben: de postbezorging wordt steeds duurder. Dit geldt ook voor de bezorging van de Trivizier.

Daarom stellen wij het zeer op prijs, wanneer leden aangeven de Trivizier voortaan digitaal te willen ontvangen in plaats van per post. Scan hiervoor de QR-code en vul het formulier in op www.vbm.info/magazine/digitaal.

Of geef uw e-mailadres en uw registratienummer of werknemersnummer via e-mail door aan: redactie@mijnvbm.nl en schrijf erbij dat u de Trivizier alleen nog digitaal wilt ontvangen.

Hoe werkt het? Telkens als er een nieuwe Trivizier verschijnt, sturen we u een link waarmee u de Trivizier digitaal kunt lezen. Let er dan wel op dat, wanneer in de toekomst uw e-mailadres verandert, u die wijziging doorgeeft aan redactie@mijnvbm.nl.

Jean Debie

"De militaire gezondheidszorg en preventie beter toe te spitsen op de specifieke behoeften van vrouwelijke militairen."

Wetgevingsoverleg Personeel

Eind september vond in de Tweede Kamer het wetgevingsoverleg Personeel Defensie plaats. Tweede Kamerleden kunnen in dat overleg het woord voeren en moties indienen. Een motie bevat een verzoek of een uitspraak van één of meerdere Kamerleden waarin een conclusie van het debat of een actiepunt voor (in dit geval) de staatssecretaris wordt vastgelegd.

Een motie kan over verschillende onderwerpen gaan. Zo kan het een reactie op een (nieuwe) ontwikkeling zijn, of meer beleidsmatige aandacht vragen voor een bepaald onderwerp. Ook kan het een verzoek zijn voor meer of minder geld voor een beleidsonderdeel. Hoe verloopt zo'n debat? De voorzitter van de commissie opent de vergadering en geeft aan hoeveel minuten spreektijd de leden per fractie hebben en hoeveel interrupties ieder Kamerlid heeft. De Kamerleden beginnen met hun voordracht, dit wordt eerste termijn Kamer genoemd. Dit wordt gevolgd door de eerste termijn van de regering: hierin reageert de staatssecretaris op de inbreng en vragen van de Kamerleden. Dan volgt nog een tweede termijn van zowel de Kamer als de regering. Vervolgens krijgen de Kamerleden de mogelijkheid om moties in te dienen, waarna de staatssecretaris per motie aangeeft of deze door hem wordt overgenomen, ontraden, of dat de motie overgelaten wordt aan het oordeel van de Kamer. Hij of zij kan ook verzoeken om een motie aan te houden omdat er nog nader onderzoek naar de vraag ingesteld moet worden, of aangeven dat de motie overbodig, ontijdig of onaanvaardbaar door hem wordt gevonden.

In het personeelsdebat werd onder andere een motie ingediend die vroeg om de doorbetaling van ouderschapsverlof bij Defensie gelijk te trekken met de rest van de rijksoverheid. In de cao Rijk is opgenomen dat de eerste negen weken ouderschapsverlof 100% worden doorbetaald terwijl dit voor defensiepersoneel slechts 75% is. Verder werd een motie ingediend over het invoeren van een zerotolerancebeleid, waarin altijd een sanctie zal worden opgelegd voor discriminatie, seksuele intimidatie of ander grensoverschrijdend gedrag, waaronder ook de benadeling van de melders van zulke zaken. Ook is er een motie ingediend die de regering verzoekt om de militaire gezondheidszorg en preventie beter toe te spitsen op de specifieke behoeften van vrouwelijke militairen, met gerichte aandacht voor operationele belasting, vruchtbaarheid en mentale gezondheid en verzoekt de regering in kaart te brengen wat de gevolgen van vliegen (G-krachten) op de vruchtbaarheid zijn en waar nodig maatregelen zoals het invriezen van eicellen mogelijk te maken. Een andere motie verzoekt het kabinet in kaart te brengen op welke manieren de plannen van Defensie de werknemersrechten, inspraak en vakbondsrechten wijzigen, en te garanderen dat er geen afbreuk zal worden gedaan aan deze rechten. Ook is een motie ingediend die de regering verzoekt om in 2027 eenduidige aanvullende specialistische burgerreserves op te richten voor de sectoren techniek, logistiek en veiligheid.

Op 6 oktober is gestemd over de ingediende moties: van de genoemde moties zijn die over het ouderschapsverlof, zerotolerancebeleid, gezondheidszorg vrouwelijke militairen en over de specialistische burgerreserves aangenomen. Een aangenomen motie is overigens iets anders dan een aangenomen wetsvoorstel of amendement! De uitvoering van de motie en de eventuele vervolgstappen zullen opnieuw moeten worden beoordeeld.

j.debie@mijnvbm.nl

De leukste bijbaan voor een oud-marineman of oud-marinevrouw

Versterking gezocht voor VBM en BBTV Ledenservice Den Helder!

De leukste (bij)baan ná je militaire loopbaan is ongetwijfeld de functie van Medewerker Ledenservice bij de VBM en BBTV. Als Medewerker Ledenservice sta je met één been in de defensieorganisatie en met het andere in de burgermaatschappij. De Ledenservice kan versterking gebruiken, en wel specifiek voor de locatie Den Helder.

Vind jij het leuk om jonge militairen te enthousiasmeren voor de vakbond en wil je deel uitmaken van een hecht, gezellig team oud-defensiecollega's? Dan is deze vacature zeker iets voor jou.

Wat ga je doen?

Als Medewerker Ledenservice ben je namens de vakbond het aanspreekpunt voor VBM- en BBTV-leden op de defensielocaties in Den Helder. Je onderhoudt daar contacten en verzorgt voorlichting voor potentiële nieuwkomers.

Draai jij je hand niet om voor een informatiepraatje voor nieuwe, jonge (marine)collega's? Dan is dit je kans. De VBM/BBTV heeft een grote, professionele werkorganisatie die jou in alle facetten van het werk zal ondersteunen. Daarnaast wordt jouw persoonlijke inbreng in het ledenserviceteam op prijs gesteld.

Wij bieden een tijdelijke arbeidsovereenkomst die mogelijk na een jaar wordt omgezet in een vaste overeenkomst. Jouw werkdagen en -tijden worden in onderling overleg vastgesteld.

Interesse of vragen?

Neem contact op met Bob van Beek: b.vanbeek@mijnvbm.nl of met Luminița Selders: l.selders@mijnvbm.nl of tel. 070-3155111.

We zien je sollicitatie graag tegemoet!

KANDIDATEN FINANCIËLE ADVIESCOMMISSIE GEZOCHT

De VBM zoekt kandidaten voor de Financiële Adviescommissie (FAC). Deze commissie brengt schriftelijk advies uit aan de Algemene Vergadering (AV) over de door het algemeen bestuur overlegde jaarrekening. Daarnaast brengt de commissie advies uit over de hoofdlijnen van het te voeren financieel beleid (zoals weergegeven in de jaarlijkse begroting).

Kandidaten moeten lid zijn van de VBM, maar mogen géén deel uitmaken van het algemeen bestuur en ook niet van een afdelingsbestuur. Ook mogen zij geen afgevaardigde zijn naar de AV.

WAT VRAGEN WIJ?

We zoeken iemand met uitgebreide vaktechnische kennis van accountancy en/of financiële (bedrijfs)administratie en bedrijfsvoering. U moet langetermijn financieel beleid op basis van cijfermateriaal kunnen overzien en hieromtrent advies kunnen uitbrengen. Inzicht in de verenigingsprocessen is een pre.

Kandidaten zullen, na aanmelding bij de penningmeester Luminița Selders op geschiktheid worden beoordeeld alvorens zij op de najaars-AV zullen worden voorgedragen. Reacties en/of vragen via: l.selders@mijnvbm.nl of 070 3155111.

◀ NAAR PAGINA 2

Regeling Militaire Inzet ingegaan

Op 1 oktober 2026 is de Regeling Militaire Inzet (RMI) ingegaan. Alle nieuwe militaire inzetten (met uitzondering van Frontex) vallen vanaf dat moment onder de vergoedingen van de RMI. Ook inzetten die vóór 1 oktober zijn gestart en doorlopen na 1 oktober, zijn omgezet naar de RMI.

In 2024 hebben Defensie en de vakbonden afgesproken te komen tot een nieuwe RMI. Reden hiervoor was dat de bestaande regimes niet meer voldeden in de huidige tijd. Militairen ontvingen de vergoedingen voor uitzendingen en bijzondere inzet vanuit de VVHO en VROB. De vakbonden en Defensie hebben daarna drie nieuwe inzetvormen uitgewerkt, afgebakend en hieraan passende directe en indirecte voorzieningen gekoppeld. In de RMI komen de volgende vormen van militaire inzet voor:

1. Militaire inzet buiten Nederland in het kader van operaties en missies (RMI-1), grofweg op basis van een artikel 100-brief
2. Overige militaire inzet buiten Nederland (RMI-2), inclusief de CARIB
3. Militaire inzet in Nederland (RMI-3).

Hierbij passen de volgende bruto dagvergoedingen:
€ 266,25 bij inzet RMI-1.
€ 213,00 bij inzet RMI-2.
€ 159,75 bij inzet RMI-3.

Het belangrijkste verschil tussen RMI-1 en RMI-2 is dat het bij RMI-1 gaat om (vredes)operaties, missies en internationale humanitaire hulpverlening of een andere situatie die door gevechtsomstandigheden als operatie of missie aangewezen is. Bij RMI-2 gaat het om overige militaire inzet buiten Nederland.

Overgang

Militairen die op 1 oktober 2026 deelnemen aan een inzet of andere activiteit, zijn of worden door Defensie per e-mail persoonlijk geïnformeerd over de overgang van VVHO naar RMI-1 of RMI-2. Voor militairen die een vergoeding krijgen voor bijzondere inzet (meerdaagse activiteiten) vanuit de VROB, wordt per situatie beoordeeld of en naar welke RMI ze overgaan. De betrokken militairen worden hierover door Defensie geïnformeerd.

Eén regeling, 16 artikelen

Behalve financiële voorzieningen bevat de RMI ook elementen die gaan over zorg, uitzendbescherming, en andere verwante zaken. Deze zijn nu in één regeling (de RMI) vervat, met als doel meer duidelijkheid te creëren in de grote hoeveelheid regelingen en afspraken die tot nu toe golden. Meer informatie kun je vinden op Mulan: daar vind je onder andere FAQ's, een overzicht van de wijzigingen en een brochure met alle informatie betreffende RMI-1 en -2. Hierin vind je ook aanspraken op het gebied van werk- en rusttijden, recuperatie en verlof, sociale zekerheid en (overige) rechtspositie. Ook zijn opgenomen afspraken over reservisten en sociale zekerheid en gemilitariseerde burgermedewerkers.

◀ NAAR PAGINA 2

Werkbelevingsonderzoek 2026: werk aan de winkel!

Slechts 70% van de defensiecollega's ziet voldoende kansen en mogelijkheden om de loopbaan bij Defensie voort te zetten, 60% voelt zich altijd geaccepteerd binnen het team, 11% van de militairen denkt erover om te vertrekken bij Defensie (23% zegt 'misschien') en 8% heeft het afgelopen jaar daadwerkelijk gesolliciteerd buiten Defensie. Dat zijn enkele – toch wat tegenvallende – resultaten van het zogeheten M3-onderzoek, een periodiek onderzoek van het Ministerie van Defensie naar de werkbeleving van militairen en burgerpersoneel, waarbij M3 staat voor 'Monitor Mening van de Medewerker'.

Positief is dat 85% tevreden is over het werk bij Defensie. 80% is er trots op te kunnen vertellen bij het eigen legeronderdeel te horen. Daar staat tegenover dat slecht 58% Defensie actief als werkgever aanbeveelt aan anderen.

De meest motiverende aspecten voor militairen en burgers zijn de sfeer/samenwerking met collega's en de mate van zelfstandigheid in het werk. Het meest demotiverend is de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd. Specifiek bij militairen wordt ook het functietoewijzingssysteem genoemd als demotiverend aspect.

36% geeft aan dat hoofdtaak 1 (heel) veel invloed heeft op de werkzaamheden, maar slechts 8% maakt zich zorgen over die impact op zijn of haar werk.

Stand van Defensie

Onlangs werd ook de Stand van Defensie gepresenteerd, een verantwoordingsdocument dat twee keer per jaar naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. De kernboodschap van de Stand van Defensie,

◀ NAAR PAGINA 2

najaar 2026, is dat Defensie groeit en zich voorbereidt op Hoofdtaak 1, maar dat de groei gepaard gaat met knelpunten. Deze knelpunten doen zich voor op het gebied van personeel, materieel, onderhoud en geoefendheid en vormen een beperking voor de operationele gereedheid.

Weliswaar is het personeelsbestand fors gegroeid, maar de werving van vooral beroepsmilitairen blijft lastig. Defensie telt inmiddels 46.371 beroepsmilitairen (+1.546, stand t/m mei 2026), maar het doel voor 2030 (57.000) blijft daarmee voorlopig uit zicht. Momenteel heeft Defensie 10.166 vacatures voor beroepsmilitairen. Ook bij de werving van reservisten zal een flinke slag gemaakt moeten worden, wil Defensie in 2030 over 20.000 reservisten beschikken. Dit zijn er nu 9.526. Het burgerbestand is wel al voldoende gevuld.

Een opvallend punt is verder de omvang van de externe inhuur. Per 1 juni 2026 maakt Defensie gebruik van ongeveer 7.650 externe inhuurkrachten, een stijging van 9% ten opzichte van begin 2026. Volgens Defensie heeft dit te maken met snelle groei en de onvoldoende instroom van personeel.

In de landelijke pers ging de aandacht na het verschijnen van de Stand van Defensie uit naar de materiele gereedheid. Van de 22 gerapporteerde A-(wapen)systemen voldoen er slechts 9 aan de norm. Oorzaken hiervan zijn bijvoorbeeld tekorten aan technisch personeel, moeilijk verkrijgbare reservedelen, intensiever gebruik, maar ook modificatie- en transitieprogramma's waardoor systemen tijdelijk niet beschikbaar zijn. Daar staat tegenover dat Defensie fors investeert in nieuw materieel.

Zoals gezegd staat de operationele gereedheid onder druk door materiële en personele beperkingen. Daarnaast hebben inzet, steun aan Oekraïne en beperkingen in digitale en fysieke oefenomgevingen een effect.

Een opvallend feit uit de Stand van Defensie is de genoemde ontwikkeling van synthetische duurzame vliegtuigbrandstof (e-SAF). Defensie onderzoekt of zij als zogenoemde launching customer kan bijdragen aan de ontwikkeling van Nederlandse e-SAF-productie.

Ook meldt Defensie dat er vijf nieuwe AI-projecten zijn gestart in de eerste helft van 2026. Sinds de lancering van de nieuwe versie van DefGPT in april zijn 1,1 miljoen berichten verstuurd, met 21.000 unieke gebruikers en meer dan 5.000 wekelijkse gebruikers.

◀ NAAR PAGINA 2

“Het is immers niet alleen van belang dát de boodschap wordt overgebracht, maar vooral ook dat deze begrepen wordt en mensen daadwerkelijk aanzet tot actie.”

Tekst: **Tekst: Haico Wissink**

Motiveren versus communiceren bij medezeggenschapsverkiezingen

Het is tegenwoordig een moeizaam en vaak stroperig proces: het motiveren van collega’s om zich actief in te zetten binnen de medezeggenschap. Ook binnen een aanzienlijk deel van de zittende populatie zien we dat waarden en normen veranderen. Het gevoel van dienstbaarheid en plichtsbesef lijkt af te nemen, en houding en gedrag passen zich hieraan aan.

Dit leidt tot een ontwikkeling die wij als vakbond liever niet zien en waar menig leidinggevende zich ook zorgen over maakt: een gebrek aan betrokkenheid.

Juist die betrokkenheid is essentieel voor een goed functionerende medezeggenschap. Wie mensen wil betrekken, zal hen eerst moeten motiveren. Dat begint bij heldere, doelgerichte communicatie, afgestemd op de verschillende doelgroepen en verwoord in taal, die voor iedereen begrijpelijk is. Wanneer er bij de verkiezingen slechts twee kandidaten naar voren komen en daarmee de ondergrens niet gehaald wordt, is het zinvol om kritisch te kijken naar de wijze waarop de verkiezingen bij de achterban onder de aandacht zijn gebracht.

De communicatie is mogelijk wel voldoende geweest om de verkiezingen aan te kondigen, maar heeft kennelijk niet het gewenste effect gehad op de motivatie. Het is immers niet alleen van belang dát de boodschap wordt overgebracht, maar vooral ook dat deze begrepen wordt en mensen daadwerkelijk aanzet tot actie.

Mogelijk heeft het ingezette communicatiemiddel zijn doel onvoldoende bereikt. Graag geeft de VBM/BBTV hier een advies dat volgens ons kan bijdragen aan een betere opkomst van kandidaten: verzoek het hoofd diensteenheid (HDE) om op korte termijn een gezamenlijk koffiemoment of een gezamenlijke bijeenkomst te organiseren, bij voorkeur op een tijdstip waarop het merendeel van de medewerkers aanwezig is. Tijdens deze bijeenkomst kan het HDE in zijn toespraak nadrukkelijk het belang van een goed bezette MC benadrukken. Niet alleen voor hemzelf en het management, maar vooral ook voor de gehele achterban.

De medezeggenschap en het management hebben immers ieder hun eigen rol en verantwoordelijkheid, maar vullen elkaar aan bij het signaleren, bespreken en aanpakken van lokale uitdagingen. Een goed bezette MC draagt bij aan een brede vertegenwoordiging van de medewerkers, een sterker draagvlak voor besluiten en een constructievere samenwerking.

Ons advies is dan ook: Ga actief campagne voeren voor de medezeggenschap. Maak duidelijk wat deelname aan de MC inhoudt, welke invloed leden kunnen uitoefenen en waarom hun bijdrage ertoe doet. Verlaag waar mogelijk de drempel om kandidaat te worden en geef collega’s de gelegenheid om vragen te stellen en eventuele twijfels te bespreken.

Daarnaast zou een gezamenlijke e-mail, namens het HDE en de huidige MC, gericht aan alle medewerkers (All Users), een waardevolle aanvulling kunnen zijn. Hiermee wordt het belang van de verkiezingen gezamenlijk uitgedragen en krijgen potentiële kandidaten (mogelijk) een extra stimulans om zich aan te melden. Kortom: niet alleen informeren, maar vooral motiveren, activeren en laten zien dat deelname aan de medezeggenschap daadwerkelijk verschil maakt. ⏮

◀ NAAR PAGINA 2

Test uw kennis!

De VBM ondersteunt de medezeggenschap binnen Defensie middels het Bureau Ondersteuning Medezeggenschap. Bent u op de hoogte van de mogelijkheden en rechten die een medezeggenschapscommissie (MC) heeft? Test hieronder uw kennis! Kies telkens het meest juiste antwoord. Kijk voor de antwoorden op pagina 30.

1 **Medezeggenschap is belangrijk omdat het zorgt voor (...) besluiten, (...) steun voor veranderingen en een (...) werksfeer.**

A snellere – unanieme – ontspannen
B juridische afkadering van – meer – professionele
C betere – meer-– fijne
D wettelijke geldigheid van – unanieme – gedreven

2 **Via de medezeggenschap kun je (...) over zaken die direct invloed op je hebben.**

A meedenken en meepraten
B zelf beslissen
C meedenken, meepraten en meebeslissen
D je mening geven

3 **Welke mogelijke voordelen heeft medezeggenschap voor de organisatie?**

A men bereikt gevarieerde afspraken voor betere plannen
B door praktijkkennis te gebruiken, voorkomt men fouten en worden besluiten beter
C geen, het is een door de minister opgelegde beer op de weg
D door overleg met de medezeggenschap is overleg met de vakbonden niet meer nodig

4 **Militairen werken in de regel onder extreme omstandigheden. De MC waakt over operationele veiligheid, goede uitrusting en gezonde Arbo-omstandigheden op de kazernes. Onder welke pijlers vallen deze zaken?**

A veiligheid en leefklimaat
B veiligheid en milieu
C inzetbaarheid en gereedstelling
D leefklimaat en inzetbaarheid

VERKIEZINGSDATA MEDEZEGGENSCHAP

CZSK	
MBS	17 november
MWC	30 november
ML	1 december
MSPB	4 december
NLMARSOF	7 december
JWITT	11 december
MVVLC	11 december
CLAS	
Staf CLAS	30 november
OTCMAN	8 december
DOSCO	
MGLC	24 november
DVVO	1 december
I&C	1 december
STAF NLDA	10 december
COMMIT	
Landgebonden IT	2 november

◀ NAAR PAGINA 2

’Uiteindelijk lukte het een woning te vinden, maar wel op 32 kilometer van de standplaats’

Tekst: **mr. Hanneke Nummerdor**

Toch een tegemoetkoming in de verhuiskosten!

In artikel 3 van het Verplaatsingskostenbesluit defensie (hierna: VKBD) is de tegemoetkoming in de verhuiskosten zonder verhuisplicht opgenomen. Een van de voorwaarden is dat de defensieambtenaar verhuist ‘naar het woongebied van zijn nieuwe standplaats’. Volgens artikel 1 lid 1 van het VKBD wordt daaronder verstaan: ‘een zodanig gebied waarbij de afstand van de woning naar de plaats van tewerkstelling niet meer bedraagt dan 25 kilometer, vast te stellen bij gebruik van ander vervoer dan openbaar vervoer, alsmede een bij ministeriële regeling goedgekeurde plaats van vestiging.’ Maar wat als het door de oververhitte woningmarkt niet lukt om binnen de 25 kilometer-grens of in een goedgekeurde vestigingsplaats een woning te vinden? Bestaat er dan nooit aanspraak op een tegemoetkoming in de verhuiskosten?

Deze vragen stonden centraal in een bezwaarzaak van een militair die was geplaatst op een functie met een standplaats in Brabant. Omdat de afstand tot haar woonplaats in het noorden van Nederland meer dan 200 kilometer bedroeg, is ze met haar partner gaan zoeken naar een huurwoning in de buurt van haar nieuwe standplaats. De militair stelde geen hoge eisen aan een nieuwe huurwoning en reageerde op veel woningen binnen de 25 kilometer-grens en in goedgekeurde vestigingsplaatsen. Desondanks lukte het niet om een huurwoning te bemachtigen omdat de concurrentie erg groot was en de verhuurder vaak koos voor degene die het meest verdiende. Omdat het vinden van een woning op eigen kracht niet lukte, nam de militair een aankoopmakelaar in de arm. Ook toen liep ze nog tegen dezelfde problemen aan als gevolg van de oververhitte woningmarkt, maar uiteindelijk lukte het om een woning te vinden. Deze lag echter op 32 kilometer van de nieuwe standplaats en de plaats stond ook niet op de lijst van

◀ NAAR PAGINA 2

goedgekeurde vestigingsplaatsen. Daarom werd haar verzoek om een tegemoetkoming in de verhuiskosten afgewezen.

In de bezwaarprocedure is verwezen naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep waarin is overwogen:

> "In of bij de lijst is niet vermeld op grond van welke criteria een plaats in aanmerking komt voor goedkeuring als vestigingsplaats. De staatssecretaris heeft toegelicht dat het bij de op de lijst vermelde plaatsen gaat om groeikernen waar veel woningen zijn gebouwd. De lijst is evenwel al jaren niet geactualiseerd, zo is ter zitting namens de staatssecretaris bevestigd. Dat in de groeikernen van jaren geleden nu nog (veel) beschikbare woningen zijn, is niet gebleken. Dat in de periode van belang sprake was – en overigens ook nu nog steeds sprake is – van een oververhitte woningmarkt, met als gevolg een nijpend woningtekort in de omgeving van de standplaats van appellant, is niet bestreden. Appellant heeft nader toegelicht dat hij hierdoor bij het zoeken naar woonruimte veel problemen heeft ondervonden en dat het hem uiteindelijk gelukt is om via via een woning in [woonplaats] te kopen, nog voor de woning op de reguliere markt kwam. Gezien voornoemde omstandigheden en rekening houdend met de onder 4.3 omschreven belangen waarop de regeling ziet, te weten het bieden van een reële mogelijkheid tot het verkrijgen van een woning, het belang om te wonen op goed bereisbare afstand en het terugdringen van de automobiliteit, is de Raad van oordeel dat het onverkort vasthouden aan de genoemde lijst in dit geval tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt. Daarbij is ook van belang dat de afstand van [woonplaats] tot de standplaats van appellant minder ver is dan sommige wel op die lijst voorkomende vestigingsplaatsen. Een en ander leidt tot de conclusie dat de staatssecretaris bij het bestreden besluit in redelijkheid niet heeft kunnen weigeren om toepassing te geven aan de hardheidsclausule."

In navolging van deze uitspraak heeft Defensie de militair op grond van de hardheidsclausule een tegemoetkoming in de verhuiskosten gegeven. Daarbij werd overwogen dat de militair haar woon-werkverkeer door de verhuizing met meer dan zestig procent had verminderd en dat er goedgekeurde vestigingsplaatsen zijn die een stuk verder van de standplaats liggen dan de nieuwe woonplaats van de militair.

Overigens heeft Defensie in een brief aan de werkgroep Algemene Financiële Rechtspositie voorgesteld om de 25 kilometer-grens te verruimen naar 40 kilometer. Daarover vindt op dit moment nog overleg plaats.

VBM zoekt juridisch assistent voor regio's Den Helder en Apeldoorn

De VBM beschikt over een groep zeer gewaardeerde juridisch assistenten, ook wel raadslieden genoemd. Zij ondersteunen leden van de VBM of BBTV bij (bestuursrechtelijke) hoorzittingen en helpen hen om goed voorbereid de hoorzitting in te gaan.

Het kan bijvoorbeeld gaan om een voorgenomen ontheffing uit een opleiding, een conflict op de werkvloer, een drugsincident of een andere situatie waarin de commandant het voornemen heeft een rechtspositionele maatregel op te leggen. Denk daarbij aan een waarschuwing, schorsing, ambtsbericht of ontslag.

Na de hoorzitting

Als na de hoorzitting een (voor het VBM-lid) negatief besluit wordt genomen, kan de verdere behandeling van de zaak worden overgenomen door een van de vaste juristen van de VBM.
Om leden in de regio's Den Helder en Apeldoorn beter te kunnen ondersteunen, zijn we op zoek naar twee juridisch assistenten in deze regio's. Het gaat om een vrijwilligersfunctie met een vergoeding.

Wie zoeken we?

Een juridisch assistent is bij voorkeur een gewezen militair of burgerambtenaar. Kennis van de rechtspositie van het defensiepersoneel is een pré. Heb je bijvoorbeeld gewerkt in het personeelsdomein of het bedrijfsmaatschappelijk werk binnen Defensie en ben je onlangs met UKW/UGM of FLO gegaan? Dan is deze functie wellicht iets voor jou.

We zoeken iemand die:
- goed kan luisteren, maar ook kritisch kan reflecteren;
- bereid is zich te verdiepen in een casus;
- hoofd- en bijzaken kan onderscheiden;
- juridische en procedurele aandachtspunten kan herkennen;
- mensen op betrokken wijze kan voorbereiden en begeleiden.

Interesse?

Wil je meer weten over deze functie of vrijblijvend kennismaken? Neem dan contact op met Theo de Jong: t.dejong@mijnvbm.nl

NAAR PAGINA 2

Herinneringsmedaille voor bij nasleep MH17 betrokken hulpverleners

Militairen (en politieagenten en andere hulpverleners) die na de MH17-ramp op 17 juli 2014 in Oekraïne zijn ingezet, of bij de identificatie van de slachtoffers, krijgen alsnog de Herinneringsmedaille voor Humanitaire Hulpverlening bij Rampen. De medaille valt hen ten deel voor de veiligstelling, berging, repatriëring of identificatie van de slachtoffers. Minister van Defensie Dilan Yeşilgöz-Zegerius heeft dat in september bekendgemaakt na een verzoek vanuit de Tweede Kamer.

Vlucht MH17 werd door een Russische BUK-raket neergehaald boven het oosten van Oekraïne. Alle 298 inzittenden kwamen om het leven, onder wie 196 Nederlanders. Om assistentie te verlenen en onderzoek te doen reisden tussen die bewuste 17 juli en oktober 2015 onder andere militairen naar het rampgebied. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) coördineerde de inzet.

De Nederlanders werkten onder zware omstandigheden. Zo hadden ze onder meer continu te kampen met Russische dreiging. De minister noemt dan ook dat "de impact van de inzet groot is geweest, met name door de combinatie van onzekerheden over de duur van de inzet en de langdurige confrontatie van de aanslag." Betrokken hulpverleners die zijn ingezet in Oekraïne krijgen het eremetaal begin volgend jaar tijdens een ceremonie. Ook de leden van de identificatieteams die in Hilversum slachtoffers hebben geïdentificeerd krijgen de herinneringsmedaille. De hulpverleners die hiervoor in aanmerking komen, worden persoonlijk uitgenodigd.

Backpay-regeling voor Indische en Molukse weduwen

Vanaf 1 februari 2027 kunnen weduwen en weduwnaars van voormalig ambtenaren en militairen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in dienst waren van het Nederlands-Indisch gouvernement, een aanvraag doen voor de zogenoemde Backpay-regeling voor weduwen. De regeling is een aanvulling op de Uitkeringsregeling Backpay uit 2015, die verstrekt werd aan de – veelal mannelijke – ambtenaren en militairen die tijdens de bezetting van Nederlands-Indië/Indonesië geen (volledig) salaris kregen uitbetaald.

De doelgroep van de Backpay-regeling bestaat uit weduwen en weduwnaars van ambtenaren en militairen van het Nederlands-Indisch gouvernement die tijdens de Tweede Wereldoorlog geen volledig salaris hebben ontvangen. De uitvoering van de regeling is zeer complex. Dat komt onder andere omdat er geen bestand of archief beschikbaar is op basis waarvan vastgesteld kan worden wie er in aanmerking komt voor de regeling. Daardoor is individueel archiefonderzoek noodzakelijk. Ook betekent het dat de regeling zich niet zal richten op erfgenamen van reeds overleden weduwen. Dit blijkt praktisch niet uitvoerbaar.

De regeling zal worden uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Meer informatie is vanaf 1 december 2026 te vinden op de website van de Sociale Verzekeringsbank en op Rijksoverheid.nl.

◀ NAAR PAGINA 2

Flip Lodesteyn

Vroeger was alles beter

In een ver verleden volgde ik wat colleges geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Een hoogleraar vertelde er gloedvol over de klassieke strijd tussen de Spartanen en Atheners en concludeerde dat er sinds pakweg 400 voor Christus eigenlijk weinig was veranderd: nog altijd staan veelal twee machtsblokken tegenover elkaar om landjepik te spelen. “De speer en het schild zijn vervangen door een tank en een Mig, maar de uitgangspunten gelden nog steeds,” zo oreerde hij. De hoorcolleges werden gegeven in de tijd van de Koude Oorlog, een periode waarin Ronald Reagan de scepter zwaaide in de VS en types als Brezjnev aan het roer stonden van de toenmalige Sovjet-Unie. Op Hilversum 3 klonken liedjes over de bom en bij vredesdemonstraties in Den Haag en Amsterdam ageerden honderdduizenden demonstraten onder leiding van IKV-voorman Mient-Jan Faber tegen de komst van kruisraketten naar Woensdrecht. Een roerige tijd, die tachtiger jaren. Dachten we toen. Maar afgezet tegen de periode waarin we nu leven, was de wereld toen heel overzichtelijk. Toen zat ‘onze’ vijand in het Oosten. Met dreiging van NAVO-vergelding kon hij worden weerhouden van agressie. Anno 2026 lijkt de agressor overal te zitten. Het regent alarmerende berichten over Russische transportschepen die met spionage-apparatuur langs onze territoriale wateren varen. En op een noordelijker gelegen stuk Noordzee hielden de Britse en Noorse marine nog maar luttele maanden geleden Russische schepen in de gaten die opvallend dichtbij kabels en pijpleidingen bivakkeerden. En dan zijn er nog de cyberaanvallen, waarbij afgelopen zomer volgens de MIVD niet werd geschroomd om via internet ettelijke camera’s langs Nederlandse wegen te hacken. Dit om informatie te verzamelen over militaire transporten van oorlogsmaterieel met Oekraïne als bestemming. En het is toch ook weinig alledaags dat de NAVO-opperbevelhebber een veiligheidsconferentie in Warschau aangrijpt om publiekelijk een statement af te geven dat de alliantie klaar staat om een aanval af te slaan. Generaal Alexus Grynkewich deed dat in het najaar wél en probeerde tegelijkertijd de groeiende bezorgdheid onder burgers te temperen: “Ik wil vooral aan de één miljard inwoners van de NAVO-landen laten zien: we got this.” Maar net als je rustig denkt te kunnen slapen, blijkt uit de Stand van Defensie dat van de 22 A-wapensystemen binnen de krijgsmacht er 13 niet inzetbaar zijn. Om luttele weken later te horen dat ’s lands wegen en vooral bruggen ontoereikend zijn voor militair vervoer. Nee, dan voelde alles in de jaren 80 een stuk rustiger én overzichtelijker en vooral veiliger. Vroeger was alles beter, zelfs bij de Spartanen en de Atheners.

◀ NAAR PAGINA 2

Onze GRATIS belastingservice is al jarenlang een groot succes. Wij verzorgen de aangifte 2026 voor u, uw partner en thuiswonende kinderen jonger dan 27 jaar. Meld u snel aan, de belangstelling is zeer groot en vol is vol!

Hoe werkt het?

Ga naar www.vbm.info. Klik in het witte menu op Belastingservice. Bent u nog in het bezit van uw lidmaatschapnummer en wachtwoord, dan kunt u zich gelijk aanmelden/inloggen.

Volg anders onderstaande stappen voor het opzoeken en aanmaken van uw lidmaatschap-nummer en wachtwoord. Aanmelden via internet kan tot 1 mei 2027 of zolang er plaats is op de door u gewenste locatie.

❶

❶ Klik op 'lidmaatschapnummer zoeken'. Vul uw achternaam en geboortedatum in (xx-xx-xxxx = dag-maand-jaar). Klik op zoeken.

❷

❷ U bent gevonden. Klik op het lidmaatschapnummer om door te gaan.

❸

❸ Vul de ontbrekende gegevens in. Maak zelf uw wachtwoord aan. E-mail, telefoonnummer en/of mobiel zijn ook verplichte velden. Klik dan op aanmelden.

❹

❹ Bevestig de ontvangen e-mail door op de activatielink te klikken in dit bericht. Klik in dit scherm op HIER om in te loggen.

❺

❺ Log in met uw lidmaatschapnummer en wachtwoord.

❻

❻ Selecteer hier de locatie, datum en tijdstip.

Spelregels

- Uitsluitend particuliere aangiftes (géén winstaangiften).
- Bij voorkeur aanmelden via internet.
- Kunt u vóór 1 mei 2027 geen aangifte doen, dan dient u ZELF tijdig uitstel voor uzelf en uw partner aan te vragen bij de Belastingdienst: 0800-0543 (houdt uw Burgerservicenummer(s) bij de hand).

Machtiging

Heeft u ons doorlopend gemachtigd voor uw belastingaangifte en is in 2026 uw situatie nagenoeg hetzelfde als in 2025?

Dan hoeft u niet per se naar een locatie te komen, om uw belastingaangifte door ons te laten doen.

U kunt bij de locaties "MACHTIGING" aankruisen en we verzorgen uw belastingaangifte op afstand.

Antillengangers opgelet!

Bij uitzending naar de Antillen wordt u uitgeschreven uit de Gemeentelijke Basisadministratie. Van de Belastingdienst ontvangt u dan een vragenbrief "Verzoek om informatie bij emigratie". Het is van groot belang dat u die vragen zorgvuldig beantwoordt en aangeeft militair te zijn!

Indien u dat niet doet of u heeft geen formulier ontvangen, dan beschouwt de Belastingdienst u als emigrant en ontvangt u het zgn. M-formulier en is het onmogelijk om op de normale manier belastingaangifte te doen. Geef u op voor de Belastingservice op de Antillen. Zie onder: Welke buitenlandlocatie kiest u?

Deadline internet

Tot **1 mei 2027** of zolang er plaats is op de door u gewenste locatie.

Deadline bon

1 april 2027.

Bevestiging

Nadat u zich heeft aangemeld krijgt u een bevestigingsbrief toegestuurd per mail. Deze mail belandt wel eens in de spamfolder van uw e-mailprogramma. Wij raden u aan dit te checken mocht u niets hebben ontvangen.

◀ NAAR PAGINA 2

s.v.p. deze hele pagina opsturen

Aanmeldbon

Voorletter(s)

Achternaam

Straat

Postcode +woonplaats

Telefoon privé (verplicht)

Telefoon werk

Registratienummer/werknemersnummer
of geboortedatum

E-mailadres

Op welke werkdagen tussen 8 maart en
5 mei 2027 bent u verhinderd?

Binnenland

Zet een kruisje bij de plaats waar u geholpen wilt worden.

- ☐ Amersfoort
- ☐ Amsterdam
- ☐ Apeldoorn
- ☐ Assen
- ☐ Bergen op Zoom
- ☐ Breda
- ☐ Capelle a/d IJssel
- ☐ Den Bosch
- ☐ Den Haag
- ☐ Den Helder (overdag)
- ☐ Den Helder (avond)
- ☐ Ede/Harskamp
- ☐ Eindhoven/Oirschot
- ☐ Emmen
- ☐ Enschede/Twenthe
- ☐ Ermelo
- ☐ 't Harde
- ☐ Havelte
- ☐ Heerlen
- ☐ Julianadorp
- ☐ Leeuwarden
- ☐ Middelburg
- ☐ Nijmegen
- ☐ Oegstgeest
- ☐ Schaarsbergen
- ☐ Venlo
- ☐ Zeist

☐ Machtiging

Buitenland

Zet een kruisje bij de plaats waar u geholpen wilt worden.

- ☐ Aruba
- ☐ Curaçao
- ☐ Ramstein

Let op

Voor de leden die geplaatst zijn in Ramstein/ Heidelberg aanmelden bij:

H. Klappers
0049 159 02 85 35 99
klappersharry@gmail.com

Data belasting-service buitenland

Curaçao
22 maart t/m 8 april.

Aruba
12 april t/m 16 april.

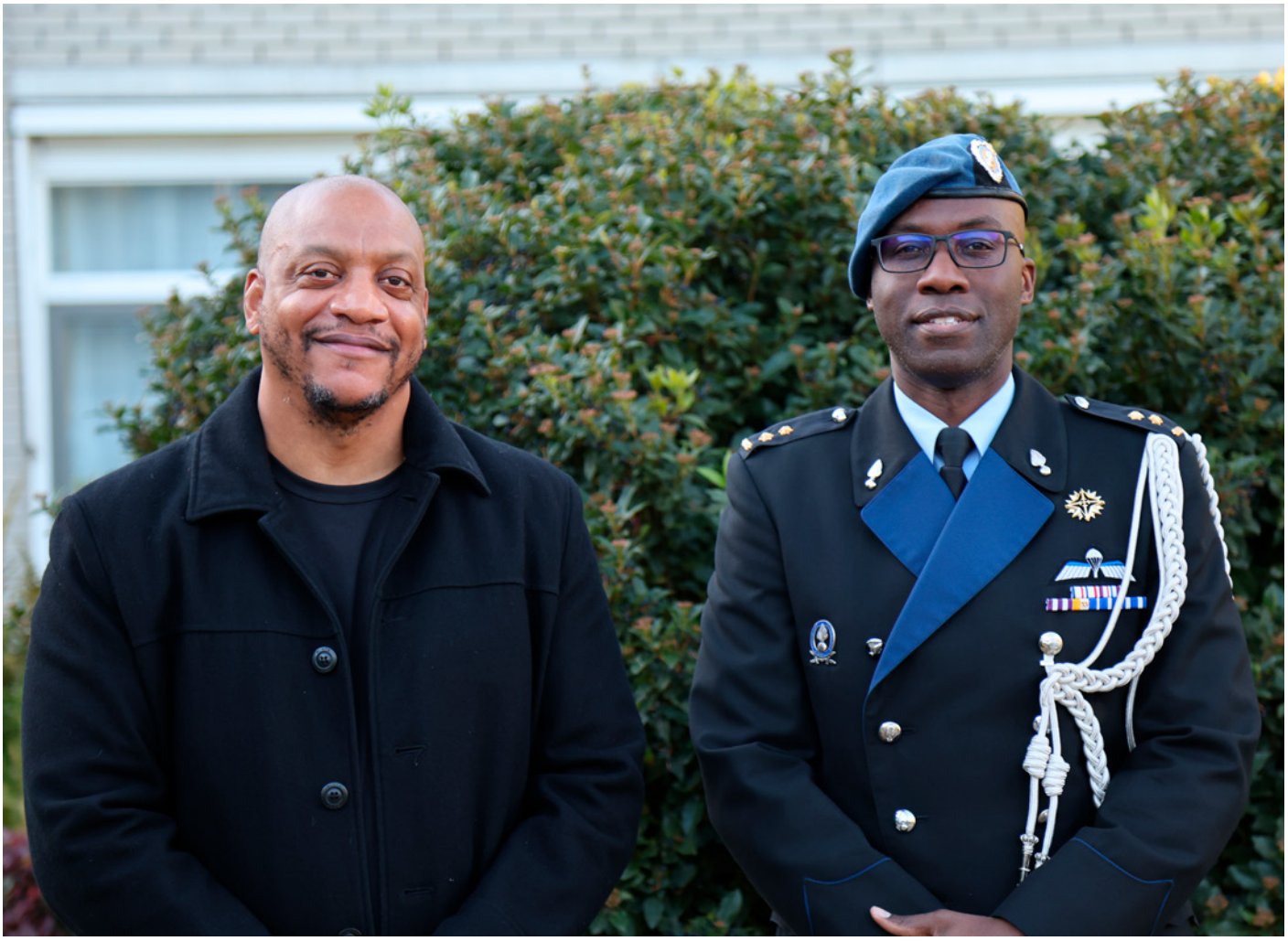
Ramstein
28, 29 en 30 april.

Stuur deze pagina voor
1 april 2027
gefrankeerd terug naar:

VBM Belastingservice
Postbus 93037, 2509 AA
Den Haag

◀ NAAR PAGINA 2

Mega-transformatie voor Maaldrift

Malcolm Wynter en luitenant-kolonel Stanley Nooitmeer: van een opleidings-hub in het Westen van het land – met de focus op de taakstellingen in die regio – kan een aanzuigende werking uitgaan.

De vraag naar veiligheid groeit en daarmee groeit ook de rol voor de Koninklijke Marechaussee. De operationele inzet blijft toenemen en er moet ook méér KMar-personeel worden opgeleid. Het kabinet heeft op 19 december 2025 besloten dat locatie Maaldrift bij Wassenaar één van de locaties wordt voor uitbreiding binnen het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD). Hier moet het multifunctioneel complex Maaldrift verschijnen, het MFC KMar. Opleidingen, operaties, logistiek en ondersteuning binnen één multifunctioneel complex.

◀ NAAR PAGINA 2

Afgezien van de opdracht uit het NPRD is er sowieso grote behoefte aan extra opleidingscapaciteit voor de KMar, omdat de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn bijna uit zijn voegen barst. Deze capaciteit zal ook op Maaldrift moeten worden ingevuld. Conclusie: het complex ziet een enorme transformatie tegemoet.

“Ja, er gaan hier wel een paar kleine dingetjes veranderen” zegt plaatsvervangend programma-manager Malcolm Wynter met gevoel voor understatement. Na een defensieloopbaan die begon bij de KMar en de BSB is hij nu werkzaam als burgermedewerker bij Defensie én reservist. Hij maakte een uitstapje van enkele jaren naar onder meer het arrestatieteam van de politie, beveiliging – hij deed onder andere beveiliging voor artiesten Usher en Martin Garrix – en de televisiewereld (het NPO-programma ‘Bodyguard’).

Samen met luitenant-kolonel Stanley Nooitmeer (programmamanager) is hij nu bezig met de transformatie van het 17 hectare metende complex. Dit was ooit een militair exercitieterrein, deed na de Tweede Wereldoorlog dienst als mobilisatie-complex (MOB) en werd de afgelopen decennia vooral gebruikt voor opslag, voertuigenbeheer en logistiek.

De locatie dicht bij Wassenaar ligt strategisch voor de KMar: Den Haag, Rotterdam, Schiphol en Rotterdam Airport liggen allemaal op korte reisafstand, zeker sinds in 2024 de Corbulotunnel werd geopend als verbinding tussen de A4 en de A44.

Opleidings-hub

Stanley Nooitmeer legt uit: “De KMar heeft de ambitie om dichter bij de operaties op te leiden. Denk aan de hoog-risicobeveiliging op Schiphol en persoonsbeveiliging in Den Haag. Van een ‘opleidings-hub’ in het Westen van het land – met de focus op de taakstellingen in het Westen van het land – kan een aanzuigende werking uitgaan. Daar moet je wel goed voor communiceren en daar heb je de MC en ook de bonden ook bij nodig.”

Op de locatie Maaldrift moet een IBT-centrum (Integrale Beroeps-vaardigheidstraining), een bewaken en beveiligen-campus en een tweede opleidingscentrum voor de KMar komen. “We mikken nu tussen de 350 en 450 bedden. Het uitbreiden van schietfaciliteiten is bij Schiphol niet mogelijk, dus ook dat gaat hier gebeuren in een ondergrondse schietbaan. Ondergronds is natuurlijk duurder” zo zegt Malcolm Wynter, “maar je hebt maar één kans om het goed te doen.” De plaatsvervangend programmamanager verwijst naar de nieuwste eisen op het gebied van schietgassen en naar de behoefte bij de KMar. “De KMar heeft natuurlijk al een heel grote populatie op Schiphol. Er zijn zat schietbanen in de omgeving, maar die voldoen niet aan de eisen van Defensie.”

Malcolm Wynter vertelt verder: “We willen het terrein op Maaldrift maximaal benutten: 17 hectare lijkt best veel, totdat je ziet wat er allemaal moet plaatsvinden. Dus we moeten de grond in en tot op zekere hoogte de lucht in. En door de ruimte optimaal te benutten, kunnen we bijvoorbeeld meerdere schietbanen creëren op het oppervlak van twee 100-meterbanen.”

Een sportterrein kost je 1,5 van de 17 hectare, dus waarom niet kijken of je gebruik kunt maken van een mooi sportterrein dat in de omgeving ligt?

Interim locatie

Een belangrijke opdracht die het programmateam heeft gekregen, is dat de opleidingen moeten kunnen blijven doorgaan tijdens de bouw. Operaties mogen er ook niet onder lijden, evenals ‘gastverblijvers’ zoals het OTCRij en de Traditiecommissie Koninklijke Landmacht.

Op de interim locatie is een goede sportaccommodatie met fitnessruimte.

◀ NAAR PAGINA 2

Er is genoeg ruimte voor enkele tientallen kantoorwerkplekken.

“Daardoor, en door de geringe tijd, hebben we dingen anders dan anders moeten aanpakken” legt Stanley Nooitmeer uit. “Het spoorboekje is daarbij heel belangrijk. In 2030 wil de KMar een substantieel deel in gebruik kunnen nemen en in 2033 de endstate hebben bereikt. We gaan incrementeel bouwen. We gaan niet wachten tot we een heel groot plan hebben waar iedereen iets van gevonden heeft.”

De komende jaren wordt Maaldrift dus incrementeel ontwikkeld, waarbij standaardisatie en samenwerking centraal zullen staan. Bestaande gebouwen maken geleidelijk plaats voor nieuwe faciliteiten. In de tussentijd kan er ook gebruik worden gemaakt van faciliteiten in de directe omgeving van het MFC KMar.

“De interim-locatie hebben we in korte tijd kunnen realiseren dankzij ketenpartners, stakeholders, participatie-avonden en out of the box denken. In samenwerking met een school in de omgeving hebben we mogelijkheden gevonden om de opleidingen te kunnen laten doorgaan. Een voordeel is dat zij ook een multifunctioneel complex hebben inclusief sportaccommodatie. Bovendien hebben zij óók ondergronds gebouwd.”

Op de interim-locatie is plaats voor het opleiden van 100 tot 125 cursisten. Daarnaast is er ruimte voor enkele tientallen werkplekken voor kantoorpersoneel. Apeldoorn wordt dus ontlast – maar ook wordt de schaalbaarheid vergroot.

“We zijn vorig jaar in Helsinki geweest”, zo vertelt Malcolm Wynter. “Wie daar hoog wil bouwen moet verplicht ook de grond in. Dat heeft te maken met de dreiging. Zaken die niet per se daglicht nodig hebben, zoals parkeerruimte en sportzalen, bouwen ze vaak ondergronds. In tijden van nood kunnen ze die ruimtes voor een ander doel gebruiken. Nou is het niet zo dat wij hier op Maaldrift allemaal bunkers gaan bouwen, maar het idee is wel dat je ook hier ruimtes multifunctioneel kunt inzetten.”

Overste Stanley Nooitmeer: “Er gaat best wel wat veranderen in de bestaande organisatie. We zijn bezig met een programmateam en projectteam en daarbij zijn betrokken het Landelijk Tactisch Commando, OTC KMar, de Staf, ketenpartners, maar ook een informele klankbordgroep waar bijvoorbeeld ook Eli Lilly, dat in de directe omgeving een grote fabriek wil bouwen, in zit.

Communicatie is superbelangrijk: verandering zorgt wel eens voor weerstand en dat is ook logisch. Er staat veel te gebeuren op Maaldrift en dat kan iets betekenen voor mensen die nu in bijvoorbeeld Apeldoorn zitten. Daarover goed communiceren moet ervoor zorgen dat mensen meegenomen worden in de ontwikkelingen.”

◀ NAAR PAGINA 2

Word Belastinginvuller bij de VBM!

Heb jij gevoel voor cijfers en interesse in fiscale zaken en vind je het leuk om anderen te helpen? De VBM belastingservice is op zoek naar nieuwe teamleden!

De VBM belastingservice vult jaarlijks meer dan 5.000 aangiften inkomstenbelasting in. Voor deze service zoeken wij enthousiaste vrijwilligers die belastinginvuller willen worden. Je hoeft geen belastingadviseur te zijn, maar basiskennis van belastingzaken is een pré. Uiteraard zorgen wij voor een goede begeleiding en ondersteuning.

Wat ga je doen?

Als belastinginvuller help je in de periode maart-april leden van de VBM (en eventuele partners) op diverse locaties en vanuit huis met het correct en tijdig invullen van hun belastingaangifte(n). Je levert hiermee niet alleen een praktische dienst, maar biedt ook rust en zekerheid aan mensen.

Wat bieden wij jou?

- Een leuke en dankbare vrijwilligersfunctie
- Een passende vergoeding voor je inzet
- Training en ondersteuning waar nodig
- Contact met andere betrokken en sociale vrijwilligers

Wie zoeken we?

We zoeken VBM-leden, hun partners of familieleden die:

- Basiskennis hebben van belastingzaken
- Betrouwbaar, zorgvuldig en sociaal zijn
- Graag iets willen betekenen voor anderen
- Minstens 1 dag per week beschikbaar zijn in de periode maart en april.

Interesse?

Neem contact met ons op via penningmeester Luminița Selders: l.selders@mijnvbm.nl, 070 3155111, dan bespreken we graag de mogelijkheden.

LOPENDE KLACHTEN EN INVOERING NIEUW PENSIOENSTELSEL

Wij ontvangen vragen van leden over de stand van zaken bij een lopende klacht, een geschil of een rechtszaak over hun pensioen waarover het ABP nog geen definitief besluit heeft genomen, met name in het licht van het naderende invaren in het nieuwe pensioenstelsel per 1 januari 2027. Het ABP heeft ons laten weten dat zaken die tussen nu en 1 januari 2027 worden ingediend, ook als lopende zaken worden beschouwd. Een eventueel besluit volgt wellicht pas volgend jaar of later. Het is wel van belang dat u uw zaak vóór het einde van dit jaar indient en kenbaar maakt bij het ABP.

◀ NAAR PAGINA 2

CLAS

Overlegvertegenwoordiger: **Ronald van Riel**

Reorganisatie nodig bij Staf CLAS

Defensie en de bonden hebben op 18 september gesproken over de reorganisatie van de Staf CLAS. Deze is nodig om een staforganisatie neer te zetten die snel kan handelen en haar taken goed kan uitvoeren in vredes-, crisis- en oorlogstijd. De inrichting van de Staf CLAS wordt aangepast aan de nieuwe Command & Control structuur (C2-structuur) van de krijgsmacht en aan het bredere takenpakket van de staf.

Daarbij wordt duidelijk vastgelegd wie welke besluiten mag nemen en hoe de verschillende onderdelen met elkaar samenwerken. Met de reorganisatie wordt de werkwijze die binnen de werkorganisatie al is beproefd, zoveel mogelijk vastgelegd in de formele organisatie. Ook moet er voldoende ruimte zijn om tijdelijk extra capaciteit in te zetten bij piekbelasting of bijzondere opdrachten.

Door de C2-structuur van de krijgsmacht, waaronder de oprichting van het Joint Force Command (JFC), is de rol van de Staf CLAS veranderd en verbreed en is er een nadrukkelijkere rol in de tactische aansturing van activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn Homeland Defence, Host Nation Support, Sustainment (Home Base Support) en kleinschalige internationale missies.

Ook moet de Staf CLAS beschikken over een goede en actuele informatiepositie, waar nodig 24/7 beschikbaar, zodat ook buiten reguliere werktijden een actueel beeld beschikbaar is voor besluitvorming, aansturing en crisisbeheersing. Het gaat al met al om een flinke personele uitbreiding.

De bonden hebben na het overleg aangegeven dat het reorganisatieplan ter kennisneming kan worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

Nieuw tankbataljon

Tijdens het overleg op 18 september hebben Defensie en de bonden ook gesproken over het plan voor de oprichting van het nieuwe tankbataljon bij de 43 Gemechaniseerde Brigade (43 MechBrig). De Maatregelennota 2024 beschrijft de uitwerking en implementatie van de maatregelen en alloceert hiervoor de benodigde budgetten. Het reorganisatieplan moet duidelijkheid geven over de aanpak en planning van de reorganisatie en de wijze waarop de medezeggenschap wordt betrokken.

Het tankbataljon wordt opgericht inclusief Combat support (CS), Combat service support (CSS) en infrastructurele en ondersteunende voorwaarden. 43 MechBrig wordt door middel van diverse maatregelen uitgebreid en doorontwikkeld. Het gehele tankbataljon bestaat na deze reorganisatie onder meer uit een bataljonsstaf, een stafstafeskadron en twee tankeskadrons. De eenheid krijgt als standplaats de Niedersachsenkaserne bij Loheide.

Een tweede reorganisatieplan dat op 18 september is besproken, beschrijft de uitbreiding van 43 Herstelcompagnie met een herstelpeloton. De standplaats van het herstelpeloton wordt eveneens de Niedersachsenkaserne.

De bonden hebben aangegeven dat beide reorganisatieplannen ter kennisneming kunnen worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

◀ NAAR PAGINA 2

Reservistencapaciteiten C&E Commando heringericht

Het Communicatie en Engagement (C&E) Commando moet zich ontwikkelen tot een adaptieve organisatie met een vredes- en een oorlogsinrichting. Om beter georganiseerd te zijn voor de focus op Hoofdtaak 1 zijn wijzigingen in de organisatie van de reservistenfuncties noodzakelijk. Het reorganisatieplan richt zich op de reservisten bij het C&E Commando plus de volgende reservistennetwerken: Netwerk Mobiele Rechtbank (MOB RB), Netwerk Bovenregionale LSO/NATOPS (BRLSO) en de Groep dierenartsen uit Netwerk SCUHA.

In de beoogde nieuwe inrichting kunnen de reservisten beter aansluiting vinden bij de oorlogsorganisatie van C&E Commando. Dit zorgt voor een betere aansluiting bij relevante NAVO-doctrines. Tevens vergroot het de capaciteit bij het OTC C&E om te kunnen zorgdragen voor voortzettingsvermogen voor het gehele C&E werkveld.

De bonden hebben op 18 september aangegeven dat het reorganisatieplan ter kennisneming kan worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

CLRS

Overlegvertegenwoordiger: **Ronald van Riel**

Oprichting 3CC Squadron

Het Commando Lucht- en Ruimtestrijdkrachten (CLRS) wil het 3CC Squadron oprichten voor de invoering van de C-390, het nieuwe militair transportvliegtuig voor de Koninklijke Luchtmacht, in het kader van 'Next Generation' Air Force.

In totaal worden er vijf Embraer C-390 Tactische Luchttransport vliegtuigen aangeschaft. Deze vliegtuigen zijn onder andere inzetbaar voor gevechtsondersteunende diensten, luchttransport voor gevechtseenheden, evacuatie van burgers uit conflictgebieden en medische evacuatie door de lucht.

Deze reorganisatie is nodig om met de C-390 klaar te zijn voor inzet tot en met het hoogste deel van het geweldsspectrum en om deze operaties ook langdurig te kunnen uitvoeren in samenwerking met nationale en internationale partners. Om dit – vanaf de introductie in 2027 – mogelijk te maken moet de organisatie aangepast zijn aan de nieuwe situatie. Hierbij worden de effecten van betrokken afdelingen van nevensquadrons en de staf van het AMC meegenomen.

Eventueel voortschrijdend inzicht, opgedaan tijdens de Operationele Test & Evaluatie (OT&E) door het Transitieteam C-390 kan zorgen voor aanpassingen van het uitbreidingsplan. De bonden hebben het reorganisatieplan op 23 oktober besproken met het CLRS. De bonden hebben het plan beoordeeld op de algemene personele aspecten en hebben desgevraagd aangegeven dat het reorganisatieplan ter kennisneming kan worden aangeboden aan de werkgroep Reorganisaties.

Goed werkgeverschap is noodzaak!

HDP HOORT IN DE BESTUURSRAAD

De VBM vindt dat de Hoofddirecteur Personeel (HDP) structureel onderdeel moet zijn van de bestuursraad van Defensie en als zelfstandige entiteit binnen de Bestuursstaf moet functioneren. Op die manier kan de personele dimensie van besluiten binnen Defensie beter worden meegewogen. “Defensie is een personeelszware organisatie en het verbaast ons al jaren dat de functie van HDP ondergeschikt is aan de Directeur Generaal Beleid” zo sprak Jean Debie op woensdag 23 september in de Tweede Kamer. De voorzitter nam daar deel aan het rondetafelgesprek over de Defensienota 2026 ‘Samen voorwaarts’.

De VBM onderschrijft de noodzaak van forse investeringen in Defensie, maar benadrukt dat ménsen het fundament vormen van het militaire vermogen. “Je zou verwachten dat in een personeelszware organisatie als Defensie, de HDP net als de hoofddirecteur financiën en control, in de bestuursraad zit” legde Jean Debie uit. Deze positie zou de HDP in staat stellen rechtstreeks invloed uit te oefenen op de besluitvorming binnen de bestuursraad. Dit voorkomt ook dat opdrachten in de functionele lijn niet worden opgevolgd door de defensieonderdelen.

◀ NAAR PAGINA 2

Jean Debie beperkte zich in zijn kritiek op de defensienota tot de rechtspositionele inbedding van militairen en burgermedewerkers. De voorzitter constateert dat er nog steeds een groot tekort is aan manschappen, onderofficieren, specialisten in techniek, logistiek, geneeskunde en IT. "Het vergt specifieke inspanningen om deze mensen te behouden, dat is heel belangrijk. Ervaren mensen die elders gaan werken, zijn een aderlating voor de organisatie." Volgens de voorzitter moet ook de horizontale instroom verbeterd worden. "Daarbij is goed werkgeverschap essentieel, dus moet Defensie een goed HR-beleid hebben. Dat HR-beleid wordt hervormd, maar de vakbonden worden daarbij onvoldoende betrokken. We moeten voorkomen dat we straks een HR-beleid hebben dat op papier fantastisch lijkt, met ondersteuning voor de individuele ontwikkeling van mensen, maatwerk, flexibiliteit, gelijke kansen en een leven lang leren, terwijl het in de praktijk allemaal niet werkt!"

Het irreguliere verloop bij Defensie is nu 3 procent. Dat lijkt niet hoog, maar volgens de voorzitter moet het niet verder oplopen. "Hoofdtaak 1 brengt met zich mee dat mensen verplicht worden aangewezen voor operationele taken, maar als dat te langdurig gebeurt, kan het zijn dat mensen Defensie verlaten" waarschuwt hij. "Het irreguliere verloop moet niet verder oplopen, want het duurt lang voordat je mensen opgeleid en getraind hebt om een gevechtsfunctie te kunnen vervullen."

Jean Debie stond ook stil bij de instroomketen, onder andere naar aanleiding van een vraag van Wilmar Bolhuis (Pro). Jean Debie: "De instroomketen moet verder verbeterd worden. We krijgen nog steeds te veel signalen van goedgekeurde militairen die maanden moeten wachten voordat ze in opleiding kunnen. Op de werkvloer zijn hiervoor inventieve ideeën ontstaan. Maar je ziet dat de organisatie toch onvoldoende in staat is om mensen snel de opleiding in te nemen. Als jij als sollicitant je andere baan hebt opgezegd, heb je dus geen inkomen. Het knelpunt van het verlenen van de Verklaring van Geen Bezwaar wordt gelukkig wel minder."

Debie haalde daarnaast aan dat Defensie moet groeien naar 20.000 reservisten. "Zorg dan ook voor een goed sollicitatieproces, opleiding, training en een snelle plaatsing op functie. Zorg daarnaast dat je basale dingen als de salarisbetaling op orde hebt. En maak afspraken over onder andere tijdelijke arbeidsongeschiktheid met civiele werkgevers, en afspraken over opkomstmogelijkheden, inzet en kostendeling."

Tijdens het rondetafelgesprek klonk van een aantal kanten kritiek op de defensienota. Rob de Wijk, voormalig directeur van het HCSS, mist bijvoorbeeld in de nota een plan voor de zeer korte termijn. "Ik zie dat niet goed staan in deze nota. De dronerevolutie vereist een nieuwe planningssystematiek en financieringssystematiek."

Diverse sprekers vroegen zich af hóe we minder afhankelijk kunnen worden van de Verenigde Staten. Opnieuw Rob de Wijk: "Wat is er nodig om zonder Amerika te kunnen? Dat bekent dat je moet gaan bedenken wat de essentiële functies zijn die de Amerikanen vervullen binnen de NAVO. Dat zijn er niet eens heel veel. De allerbelangrijkste is commandovoering. Daarnaast zaken als satellietcommunicatie. Wat we nu zien in Oekraïne, is dat zij als de wiedeweerga een eigen delta-systeem hebben opgetuigd. Dat is inmiddels compatible met de NAVO. We kunnen dus een heel eind komen."

Daarnaast zijn de VS leverancier van geavanceerde wapens. De Wijk: "Wat nu gebeurt is dat Oekraïners, al dan niet in samenwerking met Europese landen, in hoog tempo bezig zijn de Amerkanen te vervangen als leverancier van geavanceerde wapensystemen. Denk aan alternatieven voor de Patriot en lange-afstandwapens, een kritische tekortkoming voor Europa.

Isabelle Duyvesteyn, professor internationale studies en mondiale geschiedenis aan de Universiteit Leiden, leek na alle verkiezingsdebatten opnieuw een maatschappelijk debat te willen voeren over de opbouw van de krijgsmacht. Hans Huigen, directeur van de NIVD, plaatst kanttekeningen bij geluiden dat de stijgende defensie-uitgaven exorbitant zouden zijn: "Er wordt soms gezegd dat er 'enorm veel geld' naar Defensie gaat, maar als je kijkt naar de behoefte van Defensie, dan is er veel meer nodig. We zitten net boven de 2% van het bbp en moeten naar 3,5%. Doordat Defensie nu beperkte middelen heeft, maakt het de keuze om de vele gaten in de NATO capability targets te dichten. Dat betekent ook dat waar Defensie mooie dingen schrijft in de Defensienota over samenwerken met de industrie, hier in de praktijk weinig van terechtkomt."

Luitenant-generaal b.d. De Kruif plaatste het beslag dat Defensie legt op de publieke ruimte ten slotte in historisch perspectief. Sinds de jaren '90 heeft Defensie volgens hem grofweg 50% van de oefenterreinen ingeleverd – meer dan 5.000 hectare, die deels een natuurfunctie kregen. De Kruif: "Nu vraagt Defensie een deel van die ruimte terug om te kunnen oefenen. Dat zou eigenlijk een no-brainer moeten zijn, los van de juridische consequenties."

◀ NAAR PAGINA 2

Wanneer is een werkrelatie écht verstoord?

Een moeizame samenwerking is nog geen verstoorde arbeidsrelatie

Tekst: **Haico Wissink**

Waar gewerkt wordt, kunnen conflicten ontstaan. Soms kan je spreken van een moeizame arbeidsrelatie, soms is de situatie ernstiger en is er sprake van een verstoorde arbeidsrelatie. In dit artikel lichten we toe wat wij daaronder verstaan en wat je kunt doen om de relatie te verbeteren.

Als vakbond krijgen wij regelmatig vragen over spanningen op de werkvloer. Een conflict met een leidinggevende, moeizame communicatie met een collega of een verschil van inzicht kunnen de samenwerking flink onder druk zetten. Al snel wordt dan gesproken over een 'verstoorde werkrelatie'. Maar wanneer is een werkrelatie daadwerkelijk verstoord?

◀ NAAR PAGINA 2

Er is een verschil tussen een samenwerking die moeilijk verloopt en een situatie waarin samenwerken bijna niet meer mogelijk is. Het verschil zit vooral in de ernst van de problemen, de duur ervan en de mogelijkheid om de samenwerking te verbeteren of te herstellen. Een moeizame werkrelatie betekent dat de samenwerking moeilijk verloopt, maar dat er nog mogelijkheden zijn om de problemen op te lossen.

'Als gesprekken steeds vastlopen, kan begeleiding door een onafhankelijke persoon helpen'

Een verstoorde werkrelatie betekent dat de problemen zo ernstig en hardnekkig zijn dat een normale samenwerking mogelijk niet meer haalbaar is. Het verschil zit dus niet in het feit dát er een conflict is, maar in de ernst van de problemen, de duur ervan en de vraag of de samenwerking nog kan worden hersteld. Een meningsverschil, botsing of vertrouwensprobleem is op zichzelf niet voldoende om te spreken van een verstoorde werkrelatie. Ook is niet doorslaggevend wie het conflict heeft veroorzaakt. Het gaat om de situatie als geheel en de mogelijkheden om tot een oplossing te komen.

Een werkrelatie kan om allerlei redenen onder druk komen te staan. Denk aan irritaties, meningsverschillen, moeizame communicatie, verschillen van inzicht over de aanpak van het werk of afnemend vertrouwen. Ook spanningen met een leidinggevende of onduidelijkheid over verwachtingen kunnen de samenwerking bemoeilijken. Toch is het vaak nog mogelijk om met elkaar in gesprek te gaan en afspraken te maken.

In zo'n situatie is het belangrijk om de problemen tijdig te bespreken. Duidelijke afspraken, begeleiding of hulp van een onafhankelijke gespreksbegeleider kunnen bijdragen aan een oplossing.

Wanneer is een werkrelatie écht verstoord?

Van een verstoorde werkrelatie is sprake wanneer de problemen zo ernstig en langdurig zijn geworden dat een normale samenwerking nauwelijks nog mogelijk lijkt. Het gaat dan niet meer alleen om irritaties, meningsverschillen of een enkele aanvaring. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van een diepgaand verlies van vertrouwen, terugkerende conflicten of communicatie die telkens opnieuw vastloopt.

Ook kan het zijn dat pogingen om de situatie te verbeteren weinig hebben opgeleverd. Gesprekken hebben niet geleid tot verandering, gemaakte afspraken zijn niet nagekomen of partijen slagen er maar niet meer in om op een constructieve manier met elkaar samen te werken.

Een voorbeeld is een werknemer en een leidinggevende die al langere tijd tegenover elkaar staan. Er zijn meerdere gesprekken gevoerd en er is geprobeerd de samenwerking te verbeteren, maar de onderlinge verhoudingen blijven ernstig onder druk staan. Het vertrouwen is zo sterk afgenomen dat beide partijen nauwelijks nog mogelijkheden zien om samen verder te werken.

Dat betekent overigens niet dat iedere langdurige onenigheid automatisch tot een verstoorde werkrelatie leidt. Het blijft belangrijk om te kijken naar wat er precies speelt, hoe partijen met elkaar omgaan en of herstel nog mogelijk is.

Wat kan helpen als de samenwerking moeizaam verloopt?

Wanneer de samenwerking moeizaam verloopt, is het belangrijk om niet direct uit te gaan van een onoplosbaar conflict. Vaak kan er nog veel worden verbeterd door de problemen tijdig en op een rustige manier te bespreken.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Het gesprek aangaan: bespreek wat er niet goed loopt en geef aan wat u nodig heeft om prettig te kunnen werken.
- Duidelijke afspraken maken: spreek af hoe u met elkaar communiceert, wat u van elkaar verwacht en hoe u problemen bespreekt.
- Hulp inschakelen: als gesprekken steeds vastlopen, kan begeleiding door een onafhankelijke persoon helpen.
- De samenwerking anders organiseren: soms kan een andere taakverdeling of een aangepaste manier van samenwerken uitkomst bieden.
- Tijdig aan de bel trekken: wacht niet tot irritaties zich opstapelen en uitgroeien tot een groter conflict.

Een irritatie hoeft geen conflict te worden. Een conflict hoeft niet uit te groeien tot een vertrouwensbreuk. Communiceer daarom op tijd, maak duidelijke afspraken en vraag hulp wanneer u er samen niet uitkomt.

Contact

Heeft u het gevoel dat de samenwerking steeds verder verslechtert of dat uw werkgever spreekt over een verstoorde werkrelatie? Neem dan tijdig contact op met uw vakbond. Of richt u tot de afdeling Alternatieve Geschillenoplossing (AGO). Samen kunt u bekijken wat er speelt en welke stappen mogelijk zijn om de situatie te verbeteren.

NAAR PAGINA 2

Wandelapp met verhalen uit Tweede Wereldoorlog

Wie geschiedenis liever beleeft dan alleen leest, kan sinds kort op pad met de nieuwe app 'Oorlog te voet'. De gratis app biedt zogeheten podwalks: een podcastachtige audiotour die je tijdens een wandeling meeneemt naar en uitleg geeft over plekken waar de Tweede Wereldoorlog zich afspeelde.

Tijdens de circa vijf kilometer lange wandelingen wordt verteld wat er meer dan tachtig jaar geleden gebeurde. Dit terwijl de luisteraar via GPS door dezelfde straten, over dezelfde dijken of langs dezelfde verdedigingslinies loopt. De eerste routes staan in het teken van de meidagen van 1940. Het aantal wandelingen is nu nog beperkt; maar dit wordt uitgebreid met nieuwe wandelingen die in het teken staan van de bevrijding van Nederland.

Lezing Poolse bevrijders

In oktober 1944 bevrijdde generaal Stanisław Maczek met zijn pantserdivisie Breda en wist de stad grotendeels te behoeden voor verwoesting. Op 12 december verwelkomt het Airborne Museum Hartenstein luitenant-kolonel b.d. Frans Ruczynski, die een lezing gaat houden met als onderwerp 'Vergeten overwinnaars: Poolse bevrijders in West-Europa en Nederland, 1939-1947'.

In zijn lezing gaat hij in op de opmerkelijke rol die Polen, ondanks de eigen bezetting, speelde bij de bevrijding van West-Europa en grote delen van Nederland, onder leiding van generaal Maczek en generaal Sosabowski.

Frans Ruczynski is oud-beroepsofficier van de Koninklijke Landmacht. Van 1997 tot 2020 was hij voorzitter van de Stichting Museum Breda-Polen 1939-1945, generaal Maczek, nu het Maczek Memorial Breda.
Meer informatie: airbornemuseum.nl

GEZOCHT

LTZ2OC b.d. G.J. (Gertjan) van Wijngaarden is op zoek naar het 'Delfts blauwe' tegeltje met daarop de afbeelding van de toenmalige Hr. Ms. Middelburg/ M858. Wie kan hem hieraan helpen?

E-mail: gjvw56@gmail.com

BETAALDATA NOVEMBER

Defensie betaalt de salarissen op dinsdag 24 november. De SVB en het ABP storten de uitkeringen op maandag 23 november. Uiterlijk de volgende werkdag wordt het bedrag op uw rekening bijgeschreven.

Informatie

ADRESWIJZIGING /LEDENADMINISTRATIE
070 315 51 11 (keuzemenu 4) of ledenadministratie@mijnvbm.nl

BELASTINGINFO EN -HULP
belastingservice@mijnvbm.nl

HELPDESK
Benno Beumers, Gabriëlle Driehuijs, Ton van Elst, Wesley Wonnink en Denise Zuurveld. 070 315 51 11 (keuzemenu 1) of helpdesk@mijnvbm.nl of vul het formulier in op onze website.

NABESTAANDENZORG EN BUNDEL
Susie Rangai
nazorg@mijnvbm.nl

De Vakbond voor Burger en Militair defensiepersoneel VBM verleent nazorg bij overlijden. Wij kunnen u doeltreffend ondersteunen. U kunt ons helpen door al uw gegevens te ordenen. Vraag bij de VBM naar de handleiding voor nabestaanden of kijk op www.vbm.info bij 'diensten'.

STICHTING MSF (SOCIAAL FONDS)
Dirk Jan Goedee
Bereikbaar op telnr.: 06 17 85 80 99
Woensdag en vrijdag van 09.00-16.00 uur

Tevens te bereiken via:
stichting.msf@gmail.com
www.stichtingmsf.nl

◀ NAAR PAGINA 2

FAMILIEBERICHTEN

Postbus 93037 2509 AA Den Haag, e-mail: redactie@mijnvbm.nl

OVERLEDEN

Augustus 2026

31-08 W.A.A.F. van den Hoek
(73 jaar)
SGTLDV b.d.
Rederijkers 83
3904 NV Veenendaal

September 2026

05-09 J.J.L. Leeuwen (67 jaar)
gepensioneerd burger
Crooswijksebocht 93
3034 NC Rotterdam

10-09 A.H. Delwig (90 jaar)
AOOBDVMK b.d.
Dominee Pareaulaan 53
1761 CB Anna Paulowna

11-09 J.L. Meulemans – Brouwer
(92 jaar)
p/a M.A. de Ruijterstraat 152
3201 CL Spijkenisse

15-09 A. Verkijk (66 jaar)
postactief burger
Muldersgaarde 16
2542 HK Den Haag

19-09 P. Kuiper (94 jaar)
SGTODND b.d.
Kersje Visserstraat 28
1785 JJ Den Helder

21-09 J.S. de Haan–van Iwaarden
(84 jaar)
p/a Hofstraat 37
1741 CD Schagen

24-09 J.T. Jacobson (89 jaar)
SMJRTDW b.d.
p/a Burg. van Doornstraat
23
1751 CT Schagerbrug

24-09 J.G. Weijers (69 jaar)
gepensioneerd burger
Ridderspoor 22
2211 MT Noordwijkerhout

29-09 C.J. van Wingerden (80 jaar)
SMJROBD b.d.
Kerkstraat 24
1781 GB Den Helder

Oktober 2026

11-10 C.E. Bakker-Neumann
(92 jaar)
IJsselmeerstraat 2 kmr 112
1784 MA Den Helder

Het algemeen bestuur betuigt de nabestaanden oprechte deelneming met hun verlies.

Dank

Voor uw medeleven, bloemen en belangstelling na het overlijden van J.H. van der Struik wil ik u hartelijk danken.

Gerry van der Struik
Enschede, oktober 2026

◀ NAAR PAGINA 2

Spelddragersdag 2026

Op woensdag 7 oktober vond de jaarlijkse VBM Spelddragersdag plaats. De Spelddragersdag is een jaarlijkse reünie van ereleden en leden van verdienste van de VBM en de rechtsvoorgangers c.q. fusiepartners ervan. Deze keer hadden baksmeesters Mario van der Linden en Jan van der Valk gekozen voor een muzikaal programma in het VBM-gebouw te Den Haag, verzorgd door Marijn van der Linden op gitaar en Rafael Pereira de Lima op saxofoon.

Bestuurslid Theo de Jong reikte tijdens de Spelddragersdag een Speld voor langdurig lidmaatschap uit aan sgt1 KL b.d. Jan Weemers. Het bijzondere is dat Jan Weemers niet alleen 50 jaar lid is van zijn vakbond – in eerste instantie de Landelijke Korporaalsvereniging LKV, die later fuseerde met de VBM – maar hij is ook al 50 jaar actief als kaderlid!
Foto's van de Spelddragersdag zijn te zien via www.vbm.info

Speld voor langdurig lidmaatschap

Luminița Selders heeft op 15 oktober op de Tonnetkazerne in 't Harde de Speld voor langdurig lidmaatschap uitgereikt aan maj KL b.d. Albert Lok, lid van verdienste van de VBM.

Algemeen bestuurslid Kees Jansen reikte op 22 oktober in Yerseke de Speld voor langdurig lidmaatschap uit aan SMJRLDV b.d. M.R. (Rinus) van Stee.

VBM in het nieuws

Jean Debie was op maandagmorgen 28 september telefonisch te gast bij Radio1. Het onderwerp van de uitzending was: Hoe zorgen we voor meer vrouwen in de krijgsmacht?

"Er moet veel meer op ingezet worden" zegt de VBM-voorzitter in de uitzending. "De signalen die wij de afgelopen jaren hebben gekregen vallen onder vier thema's: sociale veiligheid, kleding en uitrusting, (vrouwen)gezondheid en een combinatie van werk en ouderschap. Maar 12 tot 13% van de militairen is vrouw en als Defensie moet groeien, moet ook dat percentage omhoog." Volgens de voorzitter is het bijvoorbeeld van essentieel belang dat er goed passende kleding is. Dat draagt immers ook bij aan veiligheid en prestaties en inzet.

Dagblad Trouw schrijft op 28 september eveneens over het feit dat Defensie nog ver is verwijderd van het streefcijfer voor vrouwelijke militairen. De krant citeert onder andere Jean Debie. "Wat mij betreft moet de staatssecretaris hier zo snel mogelijk mee aan de slag gaan. Anders kan hij die ambitie van 30 procent nooit waarmaken."

De antwoorden op de medezeggenschaps-quiz op pagina 11 zijn: 1C, 2C, 3B, 4A.

◀ NAAR PAGINA 2

PUZZEL

e-mail: redactie@mijnvbm.nl

KRUISWOORDPUZZEL
Vul de juiste woorden in de vakjes in aan de hand van de omschrijvingen. De letters in de gekleurde vakjes vormen samen het antwoord.

Stuur deze oplossing vóór **17 december** 2026 naar: **puzzel@mijnvbm.nl**
Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden!

Let op: het is niet meer mogelijk het antwoord per post in te sturen. Dit komt omdat we de VVV-bonnen alleen nog digitaal uitgeven. De winnaars zullen de prijs per e-mail ontvangen.

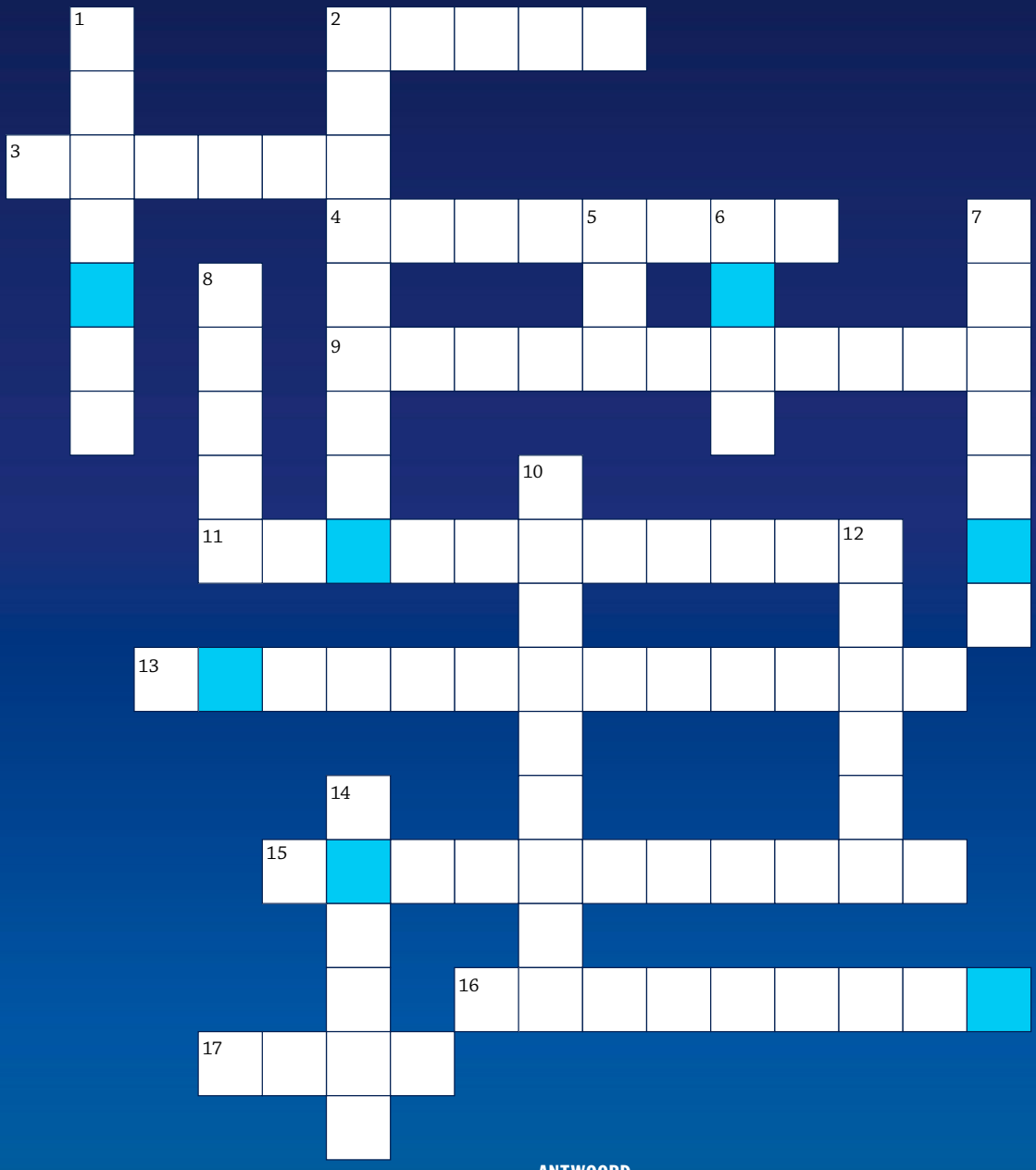
Onder de goede inzendingen worden 3 digitale VVV-cadeaukaarten t.w.v. €20,- verloot. (Alleen inzendingen op naam van leden loten mee). Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U verleent de VBM toestemming om uw naam en woonplaats te publiceren wanneer u tot een van de winnaars behoort.

Oplossing oktober 2026:
Vriend

De winnaars zijn (na loting):
J. Bolt, Putte
A.G.J. Damen, Oosterhout
M. Kuikstra, Hoogvliet Rotterdam

HORIZONTAAL
2. Het hoofddeksel van Sinterklaas.
3. Een chocolade lekkernij in de vorm van een...
4. Creatieve knutselwerken waarin cadeautjes verstopt zitten.
9. De avond waarop veel mensen cadeautjes uitpakken.
11. De kindervriend die op 5 december cadeautjes brengt.
13. Een traditionele bijnaam voor Sinterklaas.
15. Hierdoor zouden de cadeautjes vroeger naar binnen komen.
16. Hiermee komt Sinterklaas traditioneel naar Nederland.
17. De helper van de Sint.

VERTICAAL
1. Een bekende naam van het paard van Sinterklaas.
2. Een zoete lekkernij gemaakt van amandelen en suiker.
5. Dit krijg je als je stout bent.
6. De gouden stok die Sinterklaas bij zich draagt.
7. Een rijmende tekst die je bij een cadeau kunt krijgen.
8. De vulling die vaak verstopt zit in banket.
10. Een klein, knapperig bolletje met speculaaskruiden.
12. Het land waar Sinterklaas volgens de Nederlandse traditie vandaan komt.
14. Die zet je klaar voor Sinterklaas.

ANTWOORD

NAAR PAGINA 2

Wel of geen dienstongeval?

Een militair nam deel aan de operatie enhanced Forward Presence (eFP) in Litouwen. Daar is hem een ongeval overkomen doordat het voertuig waarin hij zat in de berm was geraakt. De militair is daardoor ongelukkig terechtgekomen en naar Nederland gerepatrieerd. Het ABP gaf aan dat er sprake was van een bedrijfsongeval en geen dienstongeval. Of een ongeval wel of niet wordt aangemerkt als dienstongeval, kan financiële consequenties hebben.

Het ABP kwam tot dit besluit omdat er geen sprake was van 'buitengewone of daarmee vergelijkbare omstandigheden' als bedoeld in artikel 2 lid 3 van het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen. Daarvan is volgens het ABP alleen sprake bij 'vredesoperaties' als bedoeld in artikel 1 onder a ten eerste juncto tabel 3A van de Regeling voorzieningen bij vredes- en humanitaire operaties (VVHO). De eFP staat niet in tabel 3A maar in tabel 3B.

Met behulp van de VBM/BBTV vocht de militair de beslissing van het ABP aan. Tijdens de beroepsprocedure bij de rechtbank heeft het ABP een nieuw besluit genomen en het ongeval alsnog aangemerkt als een dienstongeval. Op grond van nieuw beleid wordt elk incident tijdens militaire inzet buiten Nederland als bedoeld in artikel 2 lid 1 en 2 Regeling militaire inzet (de opvolger van de VVHO) aangemerkt als 'buitengewone of daarmee vergelijkbare omstandigheden' en daarmee aangemerkt als een dienstongeval. Dit is goed nieuws, niet alleen voor deze militair, maar ook voor collega's die een soortgelijke situatie meemaken.

Nog geen lid?

Meld u aan op www.vbm.info

070 3155111

of via MDTN (sterretje dan nummer) ✱0654666156

VBM · BBTV
vakbond voor burger en militair defensiepersoneel
VAKBOND VOOR JONGE BEROEPSMILITAIREN

◀ NAAR PAGINA 2